

Μαθήματα	Ώραι διδασκαλίας			
	Α. τάξις	Β. τάξις	Γ. τάξις	Σύνολο
Θρησκευτικά	2	2	2	6
Έλληνικά (άρχαία)	9	7	7	23
Γεωμετρία	2	1	—	3
Ίστορία	2	3	—	5
Φυσική πειραματική	2	—	—	2
Γεωγραφία	2	—	—	2
Φυσική Ίστορία	2	2	—	4
Γαλλικά	3	3	—	6
Καλλιγραφία και Ιχνογραφία	3	2	1	6
Χειροτεχνήματα	3	3	3	9
Ώδική και τετράχορδον	4	3	3	10
Γυμναστική	2	2	2	6
Γραμματολογία άρχαία Έλληνική και τῆς νεωτέρας Ελλάδος	—	1	—	1
Χημεία	—	2	—	2
Ψυχολογία	—	2	—	2
Διδακτική μετ' άσκήσεων	—	3	12	15
Παιδαγωγική και Ίστορία αὐτῆς	—	—	4	4
Ίστορία τῆς τέχνης	—	—	1	1
Κοσμογραφία	—	—	1	1
	36	36	36	108

Μετεκπαίδευσις δημοδιδασκάλων. — Ἡ εξέλιξις τῶν παιδαγωγικῶν καὶ τῶν λοιπῶν σχετικῶν πρὸς τὸ διδασκαλικὸν ἔργον ἐπιστημῶν καὶ ἡ ἐπακολουθοῦσα ἀνάγκη τῆς προσαρμογῆς τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν πρὸς τὰς ἐκάστοτε προόδους τῆς ἐπιστήμης προεκάλεσε τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς μετεκπαιδεύσεως αὐτῶν, δι' οὗ ἐπιδιώκεται καὶ ἡ συμπλήρωσις τῆς μορφώσεώς των, κυρίως ὁμως ἡ μύησις αὐτῶν εἰς τὰ νέα πορίσματα τῶν ἐπιστημῶν.

Τὸ πρῶτον ἐμφανίζεται ὁ θεσμὸς οὗτος παρ' ἡμῖν περὶ τὸ 1880, ὅτε, καταργηθείσης τῆς ἀλληλοδιδασκτικῆς, εἰσῆχθη εἰς τὰ δημοτικά σχολεῖα ἡ συνδιδασκτικὴ μέθοδος. Οἱ ὑπηρετοῦντες τότε δημοδιδάσκαλοι, ἀγνοοῦντες τὴν νέαν μέθοδον, διετέλουν εἰς ἀδυναμίαν νὰ διδάσκωσι συμφώνως πρὸς τὸ καταρτισθὲν ὑπὸ τοῦ Ἑπουργείου τῆς Παιδείας νέον πρόγραμμα καὶ τὰς ἐκδοθείσας πρακτικὰς ὁδηγίας. Διὰ τοῦτο παρέστη ἀνάγκη ὅπως οὗτοι μετεκπαιδευθῶσιν ἐπὶ τινὰ χρόνον, ἵνα ἀσκηθῶσιν εἰς τὴν νέαν μέθοδον. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐξεδόθη τὸ ἀπὸ 16 Μαρτίου 1881 διάταγμα, κοινοποιηθὲν πρὸς τοὺς Νομάρχας διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 3580 τῆς 4 Μαΐου 1881 Ἑπουργικῆς ἐγκυκλίου διαταγῆς. Δι' αὐτῆς ὑπεχρέωθησαν πάντες οἱ ἐν δημοσίοις ἢ ἰδιωτικοῖς δημοτικοῖς σχολείοις ὑπηρετοῦντες δημοδιδάσκαλοι καὶ δημοδιδασκάλισσαι, πλὴν τῶν ἀποφοίτων τῶν ἀπὸ τοῦ 1878 λειτουργούντων διδασκαλείων καὶ τῶν ἀναγνωρισθέντων πρὸ τοῦ 1862 ὡς πρωτοβαθμίων δημοδιδασκάλων, νὰ ἀσκηθῶσι κατὰ περιφερείας ἐπὶ ἕξ τοῦλάχιστον ἐβδομάδας. Ἡ ἀσκησις ἐγένετο ἢ εἰς τὰ πρότυπα τῶν διδασκαλείων, ἐν αἷς περιφερείαις ἐλειτούργουν τοιαῦτα, ἢ ἐν τοῖς κεντρικοῖς δημοτικοῖς σχολείοις τῶν πρωτευουσῶν τῶν νομῶν ἢ ἐπαρχιῶν δι' ὑποδειγματικῆς διδασκαλίας εἴτε παρὰ τῶν διδασκόντων τὰ παιδαγωγικὰ ἐν τοῖς διδασκαλείοις καθηγητῶν, εἴτε ὑπὸ πρωτοβαθμίων δημοδιδασκάλων, ἀναγνωρισθέντων ὑπὸ τῶν νέων διδασκαλείων τοῦ 1878, ἐχόντων δὲ διετῆ ὑπηρεσίαν εἰς πρωτεύουσας νομῶν καὶ ἐπαρχιῶν, εἴτε ὑπὸ δημοδιδασκάλων ὑπηρετησάντων ἐπὶ διετίαν ἐν προτύποις διδασκαλείοις, εἴτε ὑπὸ δημοδιδασκάλων σπουδασάντων ἐν Γερμανίᾳ ἢ Ἑλβετίᾳ τὰ παιδαγωγικὰ καὶ ἀσκηθέντων ἐν διδασκαλείοις. Ἡ ἀσκησις ἦτο ὑποχρεωτικὴ.

Τύπον μετεκπαιδεύσεως ἔχουσι καὶ τὰ διδασκαλικά συνέδρια, τὰ εἰσαχθέντα κατ' ἀρχὰς τὸ 1895. Διὰ τοῦ ἄρθρου 40 τοῦ νόμου ΓΠΜΘ' τοῦ ἔτους τούτου ὑπεχρέωθησαν οἱ ἐπιθεωρηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολείων νὰ συγκαλῶσιν ἅπαξ κατ' ἔτος καὶ κατὰ τὸν χρόνον τῶν διακοπῶν εἰς συνέδρια τοὺς δημοδιδασκάλους τῆς περιφερείας τῶν πρὸς συζήτησιν «καθ' ὠρισμένας ἡμέρας, οὐχὶ πλείονας τῶν ἑπτὰ, ζητημάτων προδιατετυπωμένων ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐγκεκρι-

μένων ὑπὸ τοῦ Ἑπιτελείου, μεθοδολογικῶν ἢ παιδολογικῶν, ἢ ἄλλων συσχετιζομένων ἀμέσως πρὸς τὴν δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν». Τὰ αὐτὰ συνέδρια καθιέρωσαν καὶ οἱ μεταγενέστεροι νόμοι 240 τοῦ 1914, ὅστις προέβλεπε καὶ περὶ συμπληρωματικῆς μορφώσεως τῶν δημοδιδασκάλων διὰ σειράς μαθημάτων ἐκ μέρους τοῦ ἐπιθεωρητοῦ, 2145 τοῦ 1920, ὅστις ἐπέτρεψε, χάριν συμπληρωματικῆς μορφώσεως τῶν λειτουργῶν τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὸν Ἑπιτελεῖον τῆς Παιδείας νὰ ὀρίζη κατ' ἔτος ἐν Ἀθήναις καὶ ἀλλαχοῦ σειράν μαθημάτων, πρακτικὰς ἀσκήσεις καὶ διαλέξεις, διαρκείας μέχρι τριῶν μηνῶν, εἰς ἃς ὑπεχρεοῦντο νὰ λαμβάνουν μέρος οἱ ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἐποπτικῶν συμβουλίων ὑποδεικνυόμενοι λειτουργοί, καὶ 4397 τοῦ 1929, κατὰ τὸ ἄρθρον 15 τοῦ ὁποίου οἱ διδάσκαλοι ἐκάστης σχολικῆς περιφέρειας συνέρχονται κατ' ἔτος καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τοῦ σχολείου εἰς συνέδριον ἐν τῇ ἑδρᾷ τῆς ἐπιθεωρήσεως πρὸς συζήτησιν θεμάτων σχετιζομένων μετὰ τὸ ἔργον αὐτῶν εἰς χρονικὸν διάστημα, μὴ ὑπερβαῖνον τὰς πέντε ἡμέρας. Ἐπίσης ἐνέχουσι τὸν τύπον τῆς μετεκπαιδεύσεως καὶ τὰ συνέδρια, τὰ συγκροτούμενα κατ' ἔτος τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν διδασκαλικῶν ἐνώσεων καὶ συνδέσμων ἢ τῆς διδασκαλικῆς ὁμοσπονδίας. Μεταξὺ ἄλλων συζητοῦνται ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκπαιδευτικὰ καὶ παιδαγωγικὰ ζητήματα καὶ διατυπώνονται ὑποδείξεις διὰ τὴν λύσιν τῶν ἐμφανιζομένων προβλημάτων. Ἡδη ἀπὸ τοῦ 1877 ἡ ἐνωσις τῶν διδασκάλων Ἀττικῆς ἤρξατο διοργανοῦσα τοιαῦτα συνέδρια, τὰ πρακτικὰ τῶν ὁποίων ἐδημοσιεύοντο, ἔκτοτε δὲ σχεδὸν κατ' ἔτος λαμβάνουσι χώραν συνέδρια δημοδιδασκάλων.

Κυρίως ὁμως μετεκπαίδευσιν, ἀνταποκρινομένη εἰς τοὺς σκοποὺς αὐτῆς, εἶναι ἡ ὀργανωθεῖσα διὰ τοῦ νόμου 2857 τοῦ 1922 ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καὶ τοῦ νόμου 3600 τοῦ 1929 ἐν τοῖς γεωργικοῖς φροντιστηρίοις.

Διὰ τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν πρὸς ἐκτέλεσιν τούτων ἐκδοθέντων διαταγμάτων ὠρίσθη ὅτι δύναται ὁ Ἑπιτελεῖον τῆς Παιδείας νὰ χορηγῇ κατ' ἔτος ἐκπαιδευτικὴν ἄδειαν μετὰ πλήρων μὲν ἀποδοχῶν εἰς 100 δημοδιδασκάλους, περιορισθέντας κατόπιν διὰ τῶν νόμων 4376 τοῦ 1929 καὶ 4600 τοῦ 1930 εἰς 70 (ἐξ ὧν 40 διὰ

τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν καὶ 30 διὰ τὸ Πανεπιστήμιον Θεσ/νίκης) ἄνευ δὲ ἀποδοχῶν εἰς 30 δημοδιδασκάλους, ἔχοντας ἑξαετῆ τοῦλάχιστον δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ μὴ ὑπερβάντας τὸ 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, πρὸς παρακολούθησιν εἰδικοῦ κύκλου μαθημάτων ἐπὶ διετίαν. Ἐκ τῶν καλουμένων ἐκάστοτε πρὸς μετεκπαίδευσιν μόνον τὸ 1)3 δύναται νὰ εἶναι θήλεις. Διὰ νὰ τύχη τις τῆς ἀνωτέρω ἐκπαιδευτικῆς ἀδείας δεόν προηγουμένως νὰ ἐπιτύχη εἰς διαγωνισμὸν, ἐνεργούμενον ἐνώπιον ἐπιτροπῆς, ἀποτελουμένης ἐκ τριῶν ἐκπαιδευτικῶν συμβούλων καὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ τμήματος τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως, εἰς τὰ ἑξῆς μαθήματα· α) ἔκθεσιν ἰδεῶν ἢ μεταφρασιν τεμαχίων πεζοῦ Ἑλληνοσ συγγραφέως εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν, β) εἰς τὴν διαπραγματεύσιν θέματος ἐκ τῆς παιδαγωγικῆς ψυχολογίας καὶ ἑτέρου θέματος ἐκ τῆς γενικῆς ἢ εἰδικῆς διδακτικῆς καὶ γ) εἰς τὴν ἀνάπτυξιν θέματος φυσιογνωστικοῦ τινος μαθήματος, λαμβανομένου ἐκ τῆς εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα διδασκόμενης ὕλης. Ὁ κύκλος τῆς μετεκπαίδευσσεως, διεξαγομένης ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, περιλαμβάνει τὰ ἑξῆς μαθήματα, διδασκόμενα εἴτε ὑπὸ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου συγχρόνως μετὰ τῶν φοιτητῶν αὐτοῦ, εἴτε ὑπὸ εἰδικῶν προσώπων· 1) σωματολογία τοῦ παιδός, 2) ψυχολογίαν τοῦ παιδός, 3) ψυχολογίαν τῶν παρὰ τοῖς παισὶν ἀτομικῶν διαφορῶν, 4) ψυχολογίαν γενικὴν, 5) γενικὴν παιδαγωγικὴν, 6) γενικὴν διδακτικὴν, 7) στοιχεῖα φυσικῆς πειραματικῆς, 8) στοιχεῖα ἀνοργάνου χημείας, 9) στοιχεῖα γεωλογίας καὶ ὄρυκτολογίας, 10) ζωολογίαν, 11) βοτανικὴν, 12) ἐγκυκλοπαιδείαν τῆς γεωπονίας, 13) ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, 14) ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, 15) νέαν Ἑλληνικὴν λογοτεχνίαν, 16) χειροτεχνίαν, 17) ἰχνογραφίαν, 18) εἰσαγωγὴν εἰς τὴν παιδομετρίαν καὶ τὴν παιδαγωγικὴν στατιστικὴν. Ἡ διεύθυνσις τοῦ ὅλου κύκλου τῶν σπουδῶν εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὸν ἐκάστοτε καθηγητὴν τῆς παιδαγωγικῆς ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ὅστις διδάσκει καὶ μαθήματα τῆς εἰδικότητός του. Εἰς τὸ τέλος τῆς διετίας οἱ μετεκπαιδευόμενοι ὑφίστανται ἐξέτασιν, ἂν δ' ἐπιτύχωσιν εἰς αὐτὴν λαμβάνουσι πτυχίον, ὅπερ παρέχει αὐτοῖς ὠρισμένα πλεονεκτήματα, ὡς τῆς συντμήσεως τοῦ πρὸς

προαγωγήν απαιτουμένου χρόνου καὶ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸν διαγωνισμόν πρὸς κατάληψιν θέσεως ἐπιθεωρητοῦ. Ὁ θεσμός τῆς μετεκπαιδεύσεως ἤρχισε λειτουργῶν ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1922-1923, μόνον ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν μέχρι δὲ τοῦ 1931 εἶχον τύχει πτυχίου μετεκπαιδεύσεως 260 ἐν ὅλῳ δημοδιδάσκαλοι, ἦτοι 27 τὸ 1924, 12 τὸ 1925, 50 τὸ 1926, 37 τὸ 1927, 38 τὸ 1929, 38 τὸ 1930 καὶ 38 τὸ 1931¹. Τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1930-1931 ἀπετέλουν ὁ διευθυντῆς τῶν σπουδῶν καθηγητῆς τῆς παιδαγωγικῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν Ν. Ἐξαρχόπουλος, οἱ καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Σ. Μενάρδος, Θ. Βορέας, Σ. Κουγέας, Δ. Χόνδρος, Γ. Ἀναγνωστόπουλος, Θρ. Βλυσίδης, Μ. Στεφανίδης, Γ. Χατζιδάκης, Ἐμ. Πεζόπουλος καὶ Μ. Τριανταφυλλίδης καὶ οἱ εἰδικοὶ διὰ τὰ μαθήματα, ἅτινα ἐδίδασκον, Σπ. Χασιώτης, γεωπόνος, Ἐμμ. Λαμπαδάριος, διευθυντῆς τῆς σχολικῆς ὑγιεινῆς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας, Ν. Καραχρῆστος, πρῶτην διευθυντῆς διδασκαλείου, Σ. Γεδεών, ἐπιμελήτρια τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἐργαστηρίου πειραματικῆς παιδαγωγικῆς, Π. Κοκορός, ἐπιμελητῆς τοῦ Πανεπιστημιακοῦ ἐργαστηρίου ὀρυκτολογίας καὶ πετρογραφίας, Θ. Μαραγκουδάκης, καθηγητῆς τῆς χειροτεχνίας ἐν τῷ Μαρασλείῳ διδασκαλείῳ, Δ. Μπραέσσας, ζωγράφος, Ι. Πίκ, διευθυντῆς τοῦ διδασκαλείου τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ Θ. Θωμόπουλος, καθηγητῆς τῆς σχολῆς καλῶν τεχνῶν τοῦ Πολυτεχνείου.

Καίτοι ὑπάρχουν τινές, οἵτινες ἀντιτίθενται κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς μετεκπαιδεύσεως, διότι φρονοῦν, ὅτι διὰ ταύτης οἱ δημοδιδάσκαλοι ἀπομακρύνονται τῆς οἰκείας πρὸς τὸ ἔργον των ἀτμοσφαιρας καὶ διδάσκονται μαθήματα, μὴ ἔχοντα ἄμεσον σχέσιν πρὸς τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, ἀκόμη δὲ ὅτι τὸν χρόνον τῆς ἐν Ἀθήναις παραμονῆς των χρησιμοποιοῦσι περισσότερο διὰ τὴν μόρφωσιν των εἰς ἀντιπειθαρχικὰς καὶ ἀντικοινωνικὰς θεωρίας παρὰ διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν των μόρφωσιν, ἐν τούτοις εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ μετεκπαίδευσις συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ κοι-

1. Ν. Ἐξαρχοπούλου. Ἡ μετεκπαίδευσις τῶν δημοδιδασκάλων ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Ἐν τῇ ἐπετηρίδι δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως Ν. Σμυρνῆ κλπ. 1932.

νωνικοῦ ἐπιπέδου τοῦ διδασκαλικοῦ κλάδου καὶ ὅτι εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐπεκταθῆ καὶ εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης.

Ἡ γεωργικὴ μετεκπαίδευσις τῶν δημοδιδασκάλων ἐρρυθμίσθη διὰ τοῦ νόμου 3600 καὶ 4397 τοῦ 1929. Κατὰ τούτους, παρὰ τῆ ἐν Ἀθήναις ἀνωτέρᾳ γεωπονικῇ σχολῇ, ταῖς γεωργικαῖς σχολαῖς καὶ παρὰ τοῖς μὴ εἰδικοῖς γεωργικοῖς σταθμοῖς συνιστᾶται ἀνὰ ἓν γεωργικὸν φροντιστήριον, εἰς τὸ ὁποῖον παρακολουθοῦν γεωργικὰ μαθήματα καὶ ἀσκῶνται πρακτικῶς δημοδιδάσκαλοι, ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐποπτικῶν συμβουλιῶν ὑποδεικνυόμενοι καὶ μὴ ὑπερβάντες τὸ 40ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἐπὶ ἓν ἢ δύο ἔτη. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς φοιτήσεως ὑφίστανται ἐξέτασιν, ἂν δ' εὐδοκιμήσωσιν εἰς αὐτὴν λαμβάνουσι πτυχίον, ὅπερ παρέχει αὐτοῖς τὰ αὐτὰ πλεονεκτήματα πρὸς τοὺς μετεκπαιδευομένους ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ, πρὸς δὲ καὶ τὸ δικαίωμα νὰ διδάσκωσιν εἰς τὰ Κυριακὰ σχολεῖα, δηλ. σχολεῖα λειτουργοῦντα τὰς μὴ ἐργασίμους ἡμέρας καὶ σκοποῦντα τὴν παροχὴν στοιχειωδῶν γνώσεων εἰς τοὺς ἀγρότας. Διὰ τὴν γεωργικὴν μετεκπαίδευσιν τῶν δημοδιδασκάλων προβλέπονται ὑπὸ τοῦ νόμου 3600 καὶ εἰδικὰ μαθήματα, διδόμενα κατὰ τὰ συγκροτούμενα περιφερειακὰ συνέδρια ὑπὸ γεωπόνων. Μέχρι τοῦ 1931 εἶχον μετεκπαιδευθῆ εἰς γεωργικὰ φροντιστήρια ἐπὶ ἓν μὲν ἔτος 268 δημοδιδάσκαλοι καὶ 2 δημοδιδασκάλισσαι, ἐπὶ δύο δὲ ἔτη 55 δημοδιδάσκαλοι¹.

Μετεκπαίδευσις.—Πλὴν τῆς ἐν τῷ ἐσωτερικῷ μετεκπαιδεύσεως, ὁ νόμος 2145 καὶ τὸ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἐκδοθὲν διάταγμα τῆς 30 Σεπτεμβρίου 1930 προβλέπουσι καὶ περὶ τῆς ἐν Εὐρώπῃ μετεκπαιδεύσεως δημοδιδασκάλων διὰ τῆς χορηγήσεως διετῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀδειῶν εἰς 30 μὲν μετὰ τῶν ἀποδοχῶν τοῦ βαθμοῦ των, εἰς ἕτερους δὲ 30 ἄνευ ἀποδοχῶν. Διὰ τὴν χορήγησιν τῆς μετ' ἀποδοχῶν ἀδείας ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἐπιτυχία ἐν διαγωνισμῷ, εἰς τὸν ὁποῖον δύνανται νὰ μετέχωσιν οἱ ἔχοντες τριετὴ τοῦλάχιστον ὑπηρεσίαν καὶ ἡλικίαν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰ 30 ἔτη. Μέχρι σήμερον ὁμως εἰς οὐδένα τῶν δημοδιδασκάλων ἔχει χορηγηθῆ ἐκπαιδευτικὴ ἄδεια δι' εὐρυτέρας ἐν Εὐρώπῃ σπουδᾶς.

1. Ἐπετηρὶς δημοτ. Ἐκπ. Ν. Σμυρνῆ κλπ. 1932, πίναξ 76.

Ὡς μετεκπαιδεύσεις δύναται νὰ θεωρηθῆ προσέτι καὶ ἡ διὰ τῶν νόμων 381 τοῦ 1914 καὶ 4374 τοῦ 1929 καθιερωθεῖσα φοίτησις εἰς τὰ μονοτάξια τμήματα τῶν διδασκαλείων τῶν ὑποδιδασκάλων καὶ κατηγοριῶν τινῶν δημοδιδασκάλων, μὴ κεκτημένων πτυχίον διδασκάλου, οἵτινες μετὰ τὴν εὐδόκιμον ἐξ αὐτῶν ἀποφοίτησιν των ἐξωμοιοῦντο πρὸς τοὺς πτυχιούχους τοῦ διδασκαλείου.

Διὰ τὴν τεχνικὴν τέλος μετεκπαιδεύσιν τῶν δημοδιδασκάλων προσηρτήθη διὰ τοῦ Νομ. Διατάγματος τῆς 2 Ἰουλίου 1923 εἰς τὸ τεχνικὸν διδασκαλεῖον μονοτάξιον τμήμα, εἰς τὸ ὁποῖον μετεξεπαιδεύοντο 25 κατ' ἔτος δημοδιδάσκαλοι, διδασκόμενοι ὑπὸ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ διδασκαλείου θεωρητικῶς μὲν 1) γενικὴν παιδαγωγικὴν καὶ διδακτικὴν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων, 2) εἰδικὴν μεθοδολογίαν τῶν τεχνικῶν μαθημάτων, 3) εἰδικὴν μεθοδολογίαν τῆς προοπτικῆς, 4) ἱστορίαν τῶν καλῶν τεχνῶν, 5) ῥυθμολογίαν, 6) πλαστικὴν ἀνατομίαν καὶ 7) γαλλικά, πρακτικῶς δὲ 1) ἐλευθέραν ἰχνογραφίαν, 2) ζωγραφικὴν καὶ διακοσμητικὰς συνθέσεις, 3) γεωμετρικὸν σχέδιον, 4) πλαστικὴν, 5) χαρτοτεχνίαν, 6) ξυλοτεχνίαν, 7) μεταλλοτεχνίαν καὶ 8) καλλιγραφίαν. Δυστυχῶς τὸ διδασκαλεῖον τοῦτο μόνον ἐπὶ τριετίαν ἐλειτούργησε, καταργηθὲν τὸ 1926 διὰ λόγους οἰκονομίας!